

Antropološki pasijon

*Šeligovski večer, ki hrani pretresljiv
in vrhunsko senzibilen lirizem*

Rudi Šeligo: Svatba. Režiser: Matija Logar, dramaturg: Taras Kermauner, lektor: Arko, scenograf: Jože Logar, kostumografinja: Darja Vidic, igrajo: Jagoda Vajt, Bojan Umek, Rok Vihar, Tina Gorenjak, Eva Škofič - Maurer, Anica Kumer, Bruno Baranovič idr. SLG Celje, premiera 6. 2. 1998.

Šeligov dramski pasijon o degeneraciji biti sredi »tolp časov«, ki pljuva resnici v oči, je že spočet za presežnike. Precej veristična metarežija Matije Logarja ga oblikuje na način, ki ideološki pristop h gledališču zamenjuje za t. i. gledališko antropologijo, za vrnitev k človeku. V stilu dramskega teatra, ki ne prinese revolucije, a ki nadstandardno preskoči trenutno slovensko gledališko povprečje, v lepo odmerjeni maniri in občutenem razumevanju teksta zrežira šeligovski večer, ki hrani pretresljiv in vrhunsko senzibilen lirizem.

Šeligo se do sveta in človeka v njem opredeljuje rigorozno in brez olepševanja, četudi se pred nikomer ne postavlja v položaj sodnika. Del njegove govornice je morala, ki ji sredi »medenonedeljskih« ur odrešitev po Logarju sugerira rjoveča Lovšinova »najboljš' je bit' zadet«. Ta vezni člen med odločitvijo o izvedbi poroke mimo matičarskih »speglanih riti« in preselitvijo v svatbeni brlog je adolescenten tip pobega zgodovinskočasovni zablodi. Učinkuje pankersko v izvornem pomenu besede, kot smel, a pogrešljiv odpadnik, do katerega iluzornosti se dokoplje le narkomanka Taja.

Iskrivejša je vezava vsega dejanja na prizorišče, ki ne loči lumpenproletarske banalnosti od patosa neomikanosti, začetnega gostilniškega ozračja od razritega brloga »božjih otrok« Lenke in Jurija. V tako sežeti svet zija nič. Iz njega ne more priti nič dobrega; že sam na sebi je svoj propad, zapiše dramaturg Kermauner. Jurij se po čudežnem stiku z Lenko dotakne božje transcendence, ki jo »hudoba človeška« zmlinči. Ko pripustita k sebi čredno »normalo«, se ta razbištri kot falirana, zato neusmiljena, totalitarna, ljubezensko idiliko razkrajajoča, prazna in črna. Nanju tišči od vsepovsod, v njun dom vdirajo zdaj vsak sam, zdaj skupaj – nenadzorovano in nenehoma. Stečeta v predvideno: Jurij, katerega »božjo« struno pretehtano napenja Bojan Umek, odpoje sklepni molk med zasuvanjem od žalosti razlitega Lenkinega srca z listjem v zavesti, da tu ne obstaja več.

Tudi po zaslugi dosledne uporabe nedoločnikov, ki odmika od naravnosti, se igralsko ne posebej intenziven začetek premierske Svatbe v drugem delu sinhronizirano unese v popolno koncentracijo. Glasovna intonacija na stezi krčevitega racionalizma Lenko spočetka odmika od angelske ljubezni, zlagoma pa se zasidra vanjo neka druga, igralsko vseskozi nepotvorjena Jagoda Vajt, ki se od žalosti zlomi ob ritmično izlitem strupu Shizofrenika Roka Viharja. Narkomanka Tine Gorenjak hrani del delirija za potopitev v visokoraslo igralsko omamo, kjer se prerivajo najdlje dorečeni bivanjski okostnjaki, Zvone Agrež kot Policaj, Anica Kumer kot Korbarjeva, ki inštrukcij o zajetju prvinske identifikacije na kateremkoli odru ne potrebuje, in celo bevskavi Grobar Bruna Baranoviča. Uboj Shizofrenika pribije hrbtu predstave le še črnogledi žebelj brezupa, ki posploši prikazano grozo.